

som paa, ikke andet, end at naar jeg kober en Mand's Arbejdskraft, har jeg ikke Ret til at udnytte den inden for en bestemt Virksomhed mere end i en vis Tid, og naar den er omme, kan den vedkommende Arbejder udnytte sin Arbejdskraft, som han selv vil. Det bliver fuldstændig hans egen Sag. Naar man nu ude paa Landet til Eks. i de senere Aar — og der har jo ogsaa været Tale om det for nogle Aar siden her i Folketinget — har været inde paa, at der skulde staves Afgang til at faa Havelodder, og man har jo ogsaa villet have Jordlodder til Husmænd o. s. v., saa tror jeg, at det, for at en saadan Lovgivning skal have noget at bethyde, er nødvendigt, at man skaffer de paaagældende Arbejdere, som skulle velsignes med disse Havelodder eller Jordlodder — man har jo ikke hørt noget til dem i nogle Aar, men det er jo muligt at de komme op igen — nogen Tid til ogsaa at passe den Slags Ting, thi ellers vilde de ikke kunne have nogen Fornøjelse deraf. Nej, dette Lovforslag og det Princip, der ligger til Grund derved, vil ikke begrænse Arbejdernes Ret til Arbejde, men Arbejdsgivernes Frihed til at udnytte den enkelte Arbejder. Men jeg har søgt at bevise og tror ikke, det kan afkræftes, at der er Arbejdere nok, og hvis en Arbejdsgiver vil have arbejdet 16—18 Timer i Døgnet inden for sin Virksomhed, maa han se at anstaffe sig 2 Hold Arbejdere, og hans Ret til at drive sin Virksomhed vil derfor ikke blive begrænset. Man kunde kun sige, at et Lovforslag som dette vilde være farligt, hvis det indskrænkede Arbejdstiden for den enkelte i disse Sag til 8 Timer, saaledes at vi derved skulde blive ude af Stand til at producere, hvad der er nødvendigt. Men hverken det ærede Medlem fra Aalborg eller den højtærede Minister have indladt sig paa at påståa, at noget saadant vilde blive Følgen. Jeg gaar derfor ud fra, at de indrømme, at man ganske sikkert kunde opnaa at tilfredsstille det almindelige Behov ved de 8 Timers Arbejdsdag. Jeg gjorde i mit Indledningsforedrag nogle Bemærkninger om, at denne Lov vanskeligt lod sig praktisere over for Hjemmearbejdet, og at det var rimeligt af Hensyn til Arbejdernes Sundheds- og Familieforhold, at man maaste noget frem til at begrænse det industrielle Hjemmearbejde, som nu finder Sted. Man har jo nu, ikke til Gavn for Arbejderne, men til Gavn for Udbytningen af Arbejderne ofte været i Stand til at tvinge Arbejderne til at gøre deres Hjem til et Værksted. Jeg tror, at det sikkert er rigtig, hvad den højtærede Indenrigsminister sagde, at Staten havde en Op-

gave at løse med Hensyn til den offentlige Sundhed, men saa er det et Spørgsmaal, om man ikke i større Udstrækning end nu bør have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold. Dette var dog noget stræffeligt for det ærede Medlem fra Aalborg. Han sagde i en ligefrem rustet og bevæget Tone: De Herrer ville endog saa gaa ind i Familielivet med deres Love! Det skulde jo lyde saaledes, som om man vilde krænte det Forhold, der hersker inden for Familierne og ødelægge det, ødelægge Forholdet der mellem Familiefaderen og Barnet osv. Det ærede Medlem opkastede sig saaledes til Talsmand for Arbejdernes Familieliv og søgte at gøre alt muligt for at bevise, at Forslagsstillerne vilde angribe det. Jeg skal ganske vist indrømme, at da jeg hørte det ærede Medlem sige dette, kom jeg til at tænke paa et Rim, som stod i min ABC, om, at naar Krofodillen hynksomt græder, den allersnarest Jolt opæder. Jeg vil just ikke sammenligne det ærede Medlem med et saa graadigt Dyr, men jeg vil sige, at naar man bestræber sig i saa høj Grad for at stærme Arbejdernes Frihed, og vil, at Loven ikke paa nogen Maade maa berøre deres Forhold, kan jeg ikke saa andet ud deraf, end at saa gør man det, fordi man efter den Forestillingskreds, man er oplevet i, mener, at det vil stades ens egne Klasseinteresser, om man paa nogen Maade kom til at beskutte Arbejderne eller sætte Regler for, i hvor stor Udstrækning de maa udbyttes, naar de ere i deres Hjem. Og det var saa meget mere mærkeligt, at det ærede Medlem kom saadan i Ekstase over dette, som han jo i sine Underfølgelser om den engelske Fabriklovgivning selv har oplyst Samtiden om, at der findes betydelige Regler der for Hjemmeindustrien. Man har ikke i England, hvor man ellers holder paa Hjemmets Hellighed og Ukrænkethed, undladt at lovgive for Hjemmearbejdet. Man har Bestemmelser om, at der maa være en vis Grænse i Arbejdstiden for unge Mennesker i Hjemmet, der maa være en Begrænsning af Børnenes Arbejde. Man har altsaa berøbet Foredrene deres Ret til at benytte Børnene, selv om disse gerne ville, og selv om det er i Hjemmet, naar det er industriel Virksomhed, de arbejde i. Der er endog saa aabnet Udgang til, at Hjemmet, som for ingen anden Nation kan være mere helligt, bliver tilgængeligt for Fabrikinspektøren, ganske vist kun i det Tilfælde, at han har erholdt særlig Tilladelse enten af Politiet eller af den Statssekretær, hvoriunder han forterer. Det er endvidere bestemt, at Børnene kun maa arbejde i to Aekter, det vil sige: de, der bestæftiges mellem 6 og 1,